

Tekorten artsen sociale geneeskunde en eerstelijni juni 2022

Bijlage bij NFU-23.00168 NFU-advies vanwege tekorten artsen sociale geneeskunde en eerste lijn

Sociale geneeskunde en eerste lijn, tekorten artsen, 10 juni 2022

Overzicht per vakgebied

	Problematiek aantal artsen Geregistreerd aantal profielartsen	Ontwikkeling organisatie van zorg	Ontwikkeling beroep	Vervolg- opleidingen	Instroom in opleiding / uitval	Opleidings- capaciteit	Werkgever aios	Bekostiging opleiding	Academie	Geneeskunde- onderwijs
Sociale Geneeskunde										
A&G, Bedrijfs- genees- kunde	Enorm tekort Behoud artsen moeilijk door gebrek aan waardering, autonomie, hoge werkdruk. Daarnaast vergrijzing, achterblijvende instroom. Aantal 2010>2020 2094 > 1667 (-427)	Veel overdacht van taken naar arbeidsdeskundi gen vanwege krapte en hoge tarieven.	Bedrijfsgenees kunde: Behoeftte is meer gericht te zijn op preventie. Aanbieders gaat het vaak specifiek om reduceren ziekteverzuim.	Nauwelijks academisch gepositioneerd, NSPOH Radboudumc (SGBO)	Onvoldoende t.o.v. raming CO Werven voor de opleiding lukt aardig. Probleem: Artsen die opleiding ingaan wensen dat vanuit ZZP- constructie. Intern rendement opleiding onbekend	Probleem Inhuur van opleider als ZPP-er. Voor landelijk coördineren vervolgopleiding funest.	Arbodienst of ZZP	Financiering opleiding niet structureel geregeld. Geen voortgang hierop nadat op initiatief van ministerie SZW denkrichtingen zijn verkend.	1 gewoon hoogleraar bedrijfs- en verzekeringsgen eeskunde 1 bijz. hoogleraar verz.gnk. Paar bijz. hoogleraren bedrijfsgnk. Vanuit andere velden: gezondheids-/ bewegingswete nschappen/ psychologie leerstoele n op het onderwerp.	Beperkt; in meeste umc's wel verplicht coschap sociale geneeskunde waarbinnen dit één van de opties is.
A&G, Verzeke- rings- genees- kunde	Tekort Aantal registreerde verzekering- artsen na daling op niveau van 10 jaar terug, geen toename die nodig is. Wervingsdoelstel-	Veel maatschappelijke discussie over capaciteitsproble em bij UWV en daaraan gerelateerde maatschappelijke kosten. Het potentieel voor verdere	Behoeftte aan verbeteren beoordeling van arbeids- geschiktheid. Overdracht van sommige taken naar lokale overheid. Meer aandacht voor maatwerk,	Nauwelijks academisch gepositioneerd. NSPOH Radboudumc (SGBO)	Onvoldoende t.o.v. raming CO (in 2021 37 i.p.v. 72) Intern rendement opl. onbekend.	Tekort praktijkopleiders gaat komende jaren fors toenemen door uitstroom ivm pensioen (U- opbouw VA capaciteit)	UWV (en enkele verzekeraar)	Werkgever UWV	Zie bij bedrijfs- geneeskunde	Nauwelijks; in meeste umc's wel verplicht coschap sociale geneeskunde waarbinnen dit één van de opties is.

	Problematiek aantal artsen Geregistreerd aantal profielartsen	Ontwikkeling organisatie van zorg	Ontwikkeling beroep	Vervolg-opleidingen	Instroom in opleiding / uitval	Opleidings-capaciteit	Werkgever aios	Bekostiging opleiding	Academie	Geneeskunde-onderwijs
	<p>ling 2021 niet gehaald.</p> <p>Wervingskracht heeft grens bereikt; prognose: max. 75 nieuwe artsen in 2021 (i.p.v. 120 fte)</p> <p>Uitstroom in 2021 hoger dan instroom (64 vs. 61)</p> <p>Aantal 2010>2020 1028 > 1023 (-5)</p>	opschaling taakdelegatie is gering.	incl. preventie en begeleiding. Werken als regievoerder binnen sociaal medische centra (SMC)							
M+G	<p>Groot tekort in meeste profielen</p> <p>Vergrijzende populatie, achterblijvende instroom.</p> <p>Aantal 2010 > 2020</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ M+G: 919>713 (-206) ▪ IZB: 81>145 (+64) ▪ JGZ 819>1228 (+409) ▪ TB 20>29 (+9) ▪ Forensisch 186>152 (-34) ▪ Beleid/advies 179>199 (+20) ▪ Med. milieukunde 12>23 (+11) 	Taakoverdracht in sommige velden vanwege tekorten.	Veel subspecialisaties, complex.	<p>Niets academisch</p> <p>NSPOH TNO voor JGZ</p> <p>Eén overkoepelend LOP voor M+G ontwikkeld (4-jarige opl.)</p>	<p>In alle profielen onvoldoende t.o.v. raming CO, verschil tussen advies en instroom neemt toe.</p> <p>Alleen bij IZB-profiel komen advies en instroom beetje bij elkaar.</p> <p>Adviezen JGZ en IZB worden opgehoofd.</p> <p>Weinig uitval, wie aan 2e fase begint, rond deze vrijwel altijd af.</p>	<p>Beperkt, in aantal profielen tekort.</p> <p>Vergrijzing, tekorten zullen toenemen.</p>	<p>Voor aantal profielen geen probleem (IZK, JGZ), via SBOH</p> <p>Overige profielen: werkgever of ad hoc-regeling</p> <p>Financiering van SBOH-deel staat ter discussie</p>	<p>Beperkte financiering voor M+G 4jr</p> <p>Sommige profielen wel (IZB, JGZ, MMK, TB), andere niet.</p> <p>Complicerend: door de div. profielen valt opleiding onder 3 ministeries: VWS (5 directies), BZK en Justitie.</p>	<p>Geen goed overall beeld, waarschijnlijk 6 hoogleraren M+G waarvan 3 die afdelingshoofd zijn 1 bijz. hoogleraar forensische geneeskunde bij een andere faculteit. Redelijk groot aantal hoogleraar met andere achtergrond die actief zijn binnen M+G</p>	<p>In meeste curricula enige JGZ en IZK, en soms forensische geneeskunde. In meeste umc's wel verplicht coschap sociale geneeskunde waarbinnen dit één van de opties is.</p>

	Problematiek aantal artsen Geregistreerd aantal profielartsen	Ontwikkeling organisatie van zorg	Ontwikkeling beroep	Vervolg-opleidingen	Instroom in opleiding / uitval	Opleidingscapaciteit	Werkgever aios	Bekostiging opleiding	Academie	Geneeskunde-onderwijs
	▪ Soc.med indic. 64>46 (-18)									
1^e lijn										
Geneeskunde voor VG	Groot tekort Vergrijzende groep, uitreding uit vak, achterblijvende instroom. Aantal 2010>2020 182 > 268 (+86)	Orthopedagoog wordt vaker hoofd-behandelaar. Meer regionale samenwerking. Meer zorg aan mensen buiten de instelling (GZSP: geneeskundige zorg voor specifieke patiëntgroepen). Toegenomen takenpakket. Mogelijke overheveling van Wlz naar Zvw.	Toenemend ZZP-schap of aanstelling via bijv. een Zelfstandige Behandeldienst Randvoorwaard en matig geregeld. Project arbeidsmarkt-strategie en project praktijk-organisatie (subsidie VWS) Blijft vak intramuraal aantrekkelijk?	1 opleiding Excentrisch gelegen (ErasmusMC Rotterdam), wel regelmatig centraal (Utrecht) en digitaal onderwijs.	Onvoldoende t.o.v. raming CO, zeker volgens verhoogde advies 2021/22 (24 i.p.v. 57) Aanzienlijke uitval tijdens opleiding (2020: intern rendement 67%, maar kleine aantallen). Randvoorwaarden matig geregeld.	Te laag door tekort aan geschikte opleiders/ opleidings-instellingen.	Geen probleem Via SBOH	Geen probleem Beschikbaarheid sbijdrage NZa/VWS	2 leerstoelen Erasmus MC Radboudumc Relatief groot aandeel gepromoveerde AVG (10-12%)	Geprobeerd wordt in curriculum meer aandacht voor arts VG te realiseren en meer coschappen te organiseren/ professionaliseren. Is afhankelijk van welwillende personen.
Huisarts-geneeskunde	(Dreigend) tekort Werkdruk wordt als hoog ervaren. Aantal 2010>2020 11.396 > 14.643 (+3247)	Veel substitutie van zorg (zonder dat financiële kaders meegaan). Tendens naar tekorten in gevestigde huisartsen – veel waarneming. Grens lijkt bereikt.	Behoud generalisme is kernpunt. Plaats van digitalisering en eHealth in de praktijk.	8 opleidingen (VU en AMC aparte opleiding, wel formeel 1 afdeling)	Nog voldoende. In 2020/2021 wel onvoldoende t.o.v. raming CO (840 i.p.v. 921) (covid-effect?) Intern rendement hoog (2020: 95%)	Is al hoog. Uitbreiden zou kunnen, maar vinden van voldoende opleiders bij veel instituten de bottleneck.	Geen probleem Via SBOH	Geen probleem Beschikbaarheid sbijdrage NZa/VWS	7 kernhoogleraren	Ambassadeurs rol en huisarts-rolmodellen van belang in bachelor- en masterfase. Verplicht coschap huisartsgeneeskunde is belangrijk voor definitieve keuze.
Ouderen geneeskunde	Tekort / tekort neemt toe Toename kwetsbare ouderen.	Ontwikkeling doorgemaakt van intramuraal (verpleeghuis) naar ook steeds meer	Discussie over subspecialisatie (verdieping of verbreding) Kaderopleidingen gestart	5 opleidingen Amsterdam UMC Radboudumc	Al jaren onvoldoende t.o.v. raming CO, hoewel stijging instroom van kleine 100 >	Lager dan gewenst Opleidingscapaciteit is uitgebreid tot 200/jaar.	Geen probleem Via SBOH	Geen probleem Beschikbaarheid sbijdrage NZa/VWS	Academisering knelt een beetje 5 hoogleraren, aantal gaat met pensioen.	Steeds meer vaste plek in coschappen, maar niet bij alle umc's.

	Problematiek aantal artsen Geregistreerd aantal profielartsen	Ontwikkeling organisatie van zorg	Ontwikkeling beroep	Vervolg-opleidingen	Instroom in opleiding / uitval	Opleidings-capaciteit	Werkgever aios	Bekostiging opleiding	Academie	Geneeskunde-onderwijs
	<p>Veel SO's met pensioen, achterblijvende instroom.</p> <p>Aantal 2010>2020 1434>1860 (+426)</p>	<p>extramuraal (in thuissituatie) werken. Dat maakt organisatie van zorg lastiger. Samenwerking met huisarts in praktijk onder spanning door de tekorten.</p>	<p>voor revalidatie, palliatieve zorg, opleiden en 1^e lijn.</p>	<p>LUMC/Erasmus MC Sinds 2020: UMCG Maastricht UMC</p>	<p>130 (CO 2021-advies: 260)</p> <p>Relatief hoge uitval uit opleiding (2020: intern rendement 83%)</p>	<p>Probleem: ZPP-schap Tekort SOs voor adequate begeleiding. (opleiders/stage-begeleiders moeten verbonden zijn aan zorgorganisatie)</p>			<p>Relatief veel academici/promotietrajecten, weinig zijn SO (meer zijn psycholoog, verpleegkundige). Niet marktconforme vergoeding voor onderzoek en opleiderschap.</p>	<p>Ook onderwerpen in coschappen die vakgebied-overstijgend zijn.</p>
Verslavings-geneeskunde	<p>Tekort</p> <p>Vergrijzende groep, iets achterblijvende instroom.</p> <p>Aantal 2013>2020 97>194 (+97)</p>	<p>Zie kwaliteitsstatuut GGZ: Regiebehandelaarschap samen met psychiaters, klinisch psychologen, verpleegkundig specialisten en GZ-psychologen</p>	<p>Ontwikkeling van profiel naar specialisme gewenst, differentiatie is te voorzien, nog niet ingezet, 3-jarig opleidingsplan moet nog geïmplementeerd worden.</p>	<p>1 opleiding</p> <p>Radboudumc-NOVA: Nijmeegse opleiding tot verslavingsarts</p>	<p>Gaat redelijk t.o.v. raming CO (14-16 i.p.v. 16-18).</p>	<p>Maximaal 19 per jaar.</p>	<p>Geen probleem SBOH</p>	<p>Subsidie van VWS naar SBOH, die werkgever is.</p>	<p>Geen hoogleraar verslavings-geneeskunde, wel hoogleraren verslaving en psychiatrie. Enige lopende promoties.</p>	<p>In Rotterdam, Amsterdam en Nijmegen. In coschappen sociale geneeskunde een keuzecoschappen verslavingsgeneeskunde mogelijk.</p>

Geneeskunde voor VG: geneeskunde voor verstandelijk gehandicapten; A+G: arts Arbeid en Gezondheid; M+G: arts Maatschappij en Gezondheid; LOP: landelijk opleidingsplan; IZB: arts infectieziektebestrijding; JGZ: arts jeugdgezondheidszorg, MMK: arts medische milieukunde, SO: specialist ouderengeneeskunde, TB: arts Tuberculosebestrijding.
Bronnen: Werkgroep, Capaciteitsorgaan, RGS, SBOH, UWV.
